

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Łodzi

oferta edukacyjna

Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej
Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi

2023/2024

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Łodzi

SPIS TREŚCI:

Dla uczniów	3
Dla nauczycieli	10
Dla przewodników miejskich	14
Materiały edukacyjne	15
Wystawy	27
Infografiki	39
Portale tematyczne	40
Multimedia	41

Lekcje i warsztaty

W bieżącym roku szkolnym proponujemy dla klas VIII i szkół ponadpodstawowych poniższe tematy:

- Łódź – Lodz – Litzmannstadt. Historia miasta 1939-1989 (zajęcia w oparciu o puzzle edukacyjne i archiwalne filmy)
- Sport i kobieta, kobieta i sport – historia Haliny Konopackiej*
- Sport na antenie Polskiego Radia w II RP – w rozwinięciu zarys dziejów polskiej radiofonii (II semestr)
- Twórca łódzkiego skautingu – głos walczącej Warszawy – więzień Wronek: dzieje tragicznie doświadczonych pokolenia na przykładzie losów Wacława Lipińskiego (zajęcia w oparciu o film „Skazany na zapomnienie. Wacław Lipiński”, 2019)
- „A więc wojna...”. Wrzesień 1939 r.
- Losy dziecka w czasie II wojny światowej na ziemiach polskich
- Anioł z Auschwitz – historia Stanisławy Leszczyńskiej – łódzkiej położnej
- Łagry sowieckie – zbrodnia nieukarana
- Zagłada Romów i Sinti*
- Polskie Państwo Podziemne
- „Armia Krajowa – to ja” – losy gen. Stefana Roweckiego, twórcy i dowódcy największej armii podziemnej w okupowanej Europie (II semestr)
- Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie (zajęcia w oparciu o grę „First to Fight”)
- Spóźniona aliancka misja „Operacja Freston” (zajęcia w oparciu o komiks pod tym samym tytułem, II semestr)
- Za cenę życia – sportowcy w służbie Polski Walczącej 1939-1945*
- Wybory, przed jakimi stawali młodzi ludzie w 1945 r. na podstawie losów Bronki Borowskiej i Czesława Stachury, członków organizacji WiN w Łodzi (zajęcia w oparciu o film „Poza podejrzeniem”, 2020)
- Polskie miesiące 1956-1989 (kontekst ogólnopolski i łódzki)
- Życie na kartki. Gospodarka w PRL (zajęcia w oparciu o grę „Kolejka”)

Zajęcia odbywają się w siedzibie Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 85/87. Czas trwania: 45-90 min.

*[również online](#)

Warsztaty „Co kryją archiwa IPN?”

Zajęcia archiwalne dla uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz studentów, realizowane z wykorzystaniem materiałów z zasobu Archiwum Oddziału, podczas których uczestnicy mogą zapoznać się z pracą Oddziałowego Archiwum IPN w Łodzi, a także z charakterystyką oraz strukturą zgromadzonych archiwaliów.

Ponadto uczniowie/studenti mają okazję odwiedzić pracownię reprografii, gdzie zapoznają się z technikami konserwacji oraz zasadami digitalizacji materiałów archiwalnych. Spotkanie kończy krótki spacer po magazynie aktowym, gdzie uczestnicy mogą przekonać się, w jaki sposób i w jakich warunkach przechowujemy nasz zasób.

Zajęcia odbywają się w siedzibie Oddziałowego Archiwum IPN w Łodzi przy ul. Orzeszkowej 31/35.

Czas trwania: 90 min.

Koordynator: [Robert Rabiega](#)

Warsztaty „Odkrywamy bohaterów walk o wolność i niepodległość”

Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa zaprasza uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych do udziału w rajdach pieszych oraz spacerach historycznych szlakiem miejsc pamięci, wydarzeń i bohaterów walczących w obronie naszej ojczyzny. Ponadto w ramach zajęć lekcyjnych oferujemy spotkania, podczas których uczniowie będą mogli zapoznać się z szeroko pojętymi zagadnieniami utrwalania pamięci o ważnych wydarzeniach i osobach w dziejach naszego kraju, a także specyfiką pracy pionu upamiętniania i podejmowanymi działaniami, wykonanymi realizacjami (pomnikami, tablicami, grobami).

Zajęcia mają na celu zainteresowanie uczniów lokalną historią, zapoznanie z postaciami, których bohaterska postawa nie zapisała się na kartach powszechnie znanej historii.

Podczas spotkań będziemy szukać odpowiedzi na pytania: Czym jest upamiętnianie i dlaczego warto podejmować opiekę nad miejscami pamięci?

Każda forma zajęć będzie ustalana indywidualnie.

Koordinator: **[Bartosz Bijak](#)**

Ogólnopolski konkurs „Patron Roku”

Aleksandra Piłsudska na tle historii Polek 1905-1939

Od 2014 r. Łódzki Oddział IPN organizuje dla uczniów szkół ponadpodstawowych ogólnopolski konkurs w ramach cyklu „Patron Roku”, mający na celu upowszechnić wiedzę o postaci, która odegrała ważną rolę w dziejach Polski i zgodnie z uchwałą Sejmu lub Senatu RP jest w bieżącym roku patronem.

Konkurs składa się z trzech etapów. W pierwszym trzyosobowe drużyny przygotowują audycję radiową lub gazetkę szkolną poświęconą tematowi konkursu. Drużyny, które decyzją komisji konkursowej przechodzą do drugiego etapu, mają za zadanie w ciągu 48 godzin odpowiedzieć na zestaw pytań otwartych. Etap finałowy ma formę turnieju online. W tegorocznej edycji obok losów patronki sprawdzana będzie znajomość takich zagadnień, jak: udział kobiet w walce o niepodległość Polski i życiu politycznym II Rzeczypospolitej.

Zgłoszenia przyjmujemy do 15 października.

Finał odbędzie się w listopadzie 2023 r.

Koordinator: [Magdalena Zapolska-Downar](#)

Turniej Debat Historycznych

Projekt ogólnopolski skierowany do uczniów szkół, którego celem jest pogłębienie wiedzy o historii Polski XX w. z wykorzystaniem debaty oksfordzkiej – uporządkowanej dyskusji drużyn uczniowskich nad tezą. Projekt realizowany jest na poziomie regionalnym przez wszystkie oddziały IPN.

Zwycięzcy turniejów regionalnych biorą udział w finałowym Turnieju Debat Historycznych w Warszawie. W etapie regionalnym o wejście do finału walczy osiem drużyn z województwa. Turniej odbywa się wiosną i jest poprzedzony szkoleniami z technik debatowania oraz wykładami z historii najnowszej.

Tezy debat są ogłaszane cztery tygodnie przed turniejem.

Projekt zostanie zrealizowany wiosną 2024 r.

Koordinator: [Magdalena Zapolska-Downar](#)

Terenowe gry miejskie „Łódź w XX w.”

Cykl zajęć dla uczniów klas VIII oraz szkół ponadpodstawowych przybliżający różne aspekty (demograficzny, gospodarczy, polityczny, kulturowy) życia miasta w okresie I wojny światowej, okresie międzywojennym, podczas okupacji niemieckiej w latach 1939-1945 i w okresie PRL.

W ramach międzydrużynowej rywalizacji uczestnicy pokonują trasę i wykonują zadania praktyczne oraz sprawdzające wiedzę, jak też zapoznają się z zabytkami Łodzi.

O terminach kolejnych spacerów z tego cyklu będziemy informować za pośrednictwem strony internetowej Oddziału.

Koordinator: [Katarzyna Helik](#)

Mobilne gry miejskie w aplikacji Action Track

Mobilne gry miejskie są nowoczesnym narzędziem edukacyjnym. Poprzez rozrywkę i zabawę uczestnicy odkrywają najnowszą historię Łodzi. Gry można rozegrać indywidualnie, jak i grupowo – pokonując trasę w centrum miasta i rozwiązując zadania online.

Dostępne gry:

- Śladami Armii Krajowej w Łodzi
- Stan wojenny w Łodzi

Koordinator: [Katarzyna Helik](#)

Rajdy

Celem rajdów jest upowszechnianie wiedzy o historii i kulturze w regionie łódzkim. To połączenie pieszej wycieczki turystycznej z konkursem wiedzy historycznej.

W ramach międzydrużynowej rywalizacji uczestnicy pokonują trasę i wykonują zadania praktyczne oraz sprawdzające wiedzę, poznając najważniejsze miejsca związane z bitwami we wrześniu 1939 r., działalnością Armii Krajowej i podziemia antykomunistycznego w centralnej Polsce.

Tegoroczny rajd: (czerwiec 2024 r.)

- Akcja „Burza” na ziemi łódzkiej – szlakiem walk 25 pułku piechoty Armii Krajowej

Koordinator: [Grzegorz Nawrot](#)

Szkolenia metodyczne

Nauczycielom przedmiotów humanistycznych proponujemy szkolenia metodyczne poświęcone historii Polski i regionu w XX w. Podczas zajęć wykorzystywane są pomoce dydaktyczne stworzone przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Łodzi (teki, gry), nowoczesne technologie informacyjne, ikonografia oraz nagrania filmowe.

Wykłady i warsztaty w ramach szkoleń prowadzą również zaproszeni specjaliści, którzy przedstawiają aktualny stan wiedzy na wybrany temat.

Ofertę szkoleń kierujemy do Wojewódzkich Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli w centralnej Polsce, a także do grup zorganizowanych liczących przynajmniej 10 nauczycieli. Na zakończenie każdego ze szkoleń nauczyciele otrzymują bezpłatnie pakiety materiałów edukacyjnych IPN oraz zaświadczenia uczestnictwa. Czas trwania: 90 min.

Tematy szkoleń:

- I wojna światowa na ziemiach polskich
- Jak pracować z grami edukacyjnymi na lekcji historii?
- Komiks historyczny w szkole
- Metodyka nauczania tematów martyrologicznych

Cykl: Jak uczyć o II wojnie światowej?

- Historia niemieckiego obozu dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi
- Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie 1939-1945
- Zagłada Żydów w Europie
- Zagłada Romów i Sinty

Koordinator: [Magdalena Zapolska-Downar](#)

Szkolenia certyfikowane przez MEiN

W roku szkolnym 2023/2024 odbędzie się kolejna edycja szkoleń certyfikowanych przez MEiN i IPN złożonych z wykładów oraz części warsztatowej.

Certyfikat otrzymają nauczyciele, którzy wezmą udział w szkoleniu oraz przeprowadzą zajęcia na tematy związane ze szkoleniem, udokumentowane sprawozdaniem i konspektem.

Tematyka tegorocznej edycji zostanie opublikowana na stronie internetowej IPN w listopadzie 2023 r.

Termin szkoleń: 29 stycznia 2024 r.

Koordinator: [Magdalena Zapolska-Downar](#)

Wyjazdy studyjne

Celem tych cyklicznych objazdów po ziemi łódzkiej oraz do miejsc pamięci w pozostałych regionach Polski jest poznanie obiektów związanych z tematami historycznymi pozostającymi w polu zainteresowań badawczych IPN oraz wspólna refleksja nad ich potencjałem edukacyjnym w pracy z uczniami.

Wyjazdy studyjne w roku szkolnym 2023/2024:

wrzesień 2023 r.

- Wojciech Korfanty i powstania śląskie. Katowice

kwiecień 2024r.

- Zbrodnia w Palmirach. Czosnów

O terminach wyjazdów będziemy informować za pośrednictwem strony internetowej Oddziału.

Koordynator: **Grzegorz Nawrot**

Oferta dla rodziców realizujących edukację domową

Pracownicy pionu edukacyjnego łódzkiego Oddziału IPN proponują rodzicom realizującym edukację domową warsztaty, które wzbogacą i uatrakcyjnią ich metodykę pracy z dzieckiem.

Proponowana tematyka:

- prezentacja materiałów dydaktycznych IPN rozwijających umiejętność pracy z mapą
- prezentacja planszowych gier edukacyjnych IPN
- edukacja poprzez komiks – propozycje zadań z wykorzystaniem wydawnictw IPN
- prezentacja wyboru źródeł *Polskie drogi do niepodległości 1914-1918* i innych materiałów edukacyjnych Oddziału IPN w Łodzi (Ocaleni z „niehumanitarnej ziemi”, Propaganda Polski Ludowej, Konspiracyjne Wojsko Polskie w latach 1945-1948)

Warsztaty odbywają się w siedzibie OBEN IPN w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 85/87 dla grup minimum 6-osobowych.

Koordinator: [Marzena Kumosińska](#)

Dla przewodników miejskich

Szkolenia „Łódź w XX w.”

Zajęcia w formie warsztatów, których tematem są miejsca związane z dwudziestowieczną historią miasta. Składają się z wykładu, warsztatów wprowadzających oraz pieszej wycieczki po mieście. Oferta skierowana do grup zorganizowanych liczących przynajmniej 15 osób.

Proponowane tematy:

- Dawna medyczna Łódź
- Historia niemieckiego obozu dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi
- Śladami Haliny Szwarc
- Propagandyści, cenzorzy, opozycjoniści. Historia wolnego słowa w Łodzi w XX w.

Koordinator: **Grzegorz Nawrot**

Materiały edukacyjne

Materiały edukacyjne przygotowane przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Łodzi są dostępne nieodpłatnie dla uczestników szkoleń metodycznych i lekcji przeprowadzanych przez pracowników Instytutu. Część z nich dostępna jest również online.

Więcej na stronie: <https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/lodz/materiały-edukacyjne>

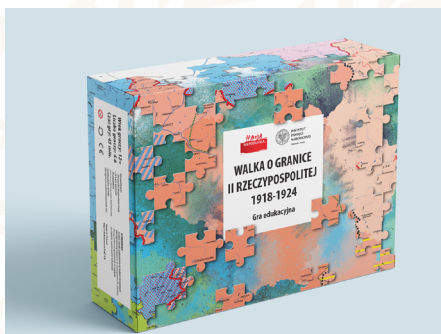
„Twórcy niepodległości”

Edukacyjna gra „Twórcy niepodległości” została wydana z okazji setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Przedstawia biografie osób, którym zawdzięczamy wolne państwo oraz którym udało się podnieść kraj ze zniszczeń I wojny światowej i stworzyć warunki rozwoju ekonomicznego i cywilizacyjnego.

Grę można wykorzystać zarówno podczas zajęć szkolnych, zwłaszcza o charakterze powtórzeniowym, jak i w domowym zaciszu. Jej atutami są proste zasady (oparte na popularnej mechanice „memory”) oraz emocjonująca, dynamiczna rozgrywka.

Mieszmamy 24 karty i układamy wizerunkiem logo IPN do góry w formie szachownicy 6 na 4 karty. Zadaniem graczy jest odstawianie zawartości kart po dwie tak, aby odnaleźć parę postaci – wydarzenie. Jeśli gracz odkryje parę, musi wyjaśnić pozostałym uczestnikom rozgrywki związek postaci z wydarzeniem (np. co łączyło gen. Tadeusza Rozwadowskiego z Bitwą Warszawską).

Elementy gry: 24 karty do gry, broszura z historycznym komentarzem, plansza z mapą i osią czasu, prezentacja multimedialna (dostępna po zeskanowaniu kodu QR) na stronie Oddziału IPN w Łodzi.

„Walka o granice II Rzeczypospolitej 1918-1924”

Głównym elementem tego narzędzia dydaktycznego jest mapa historyczna II Rzeczypospolitej w latach 1918-1924, naniesiona na tradycyjne puzzle o wymiarach 120 na 96 cm.

Ułożenie 160 elementów zajmuje czteroosobowemu zespołowi ok. 15 minut.

Mapie towarzyszą 24 karty ze zdjęciami archiwalnymi, opatrzonymi komentarzem historycznym systematyzującym wiedzę o wydarzeniach związanych z kształtowaniem się granic i struktur odradzającego się państwa polskiego.

Puzzle można wykorzystywać na lekcji historii jako ćwiczenie zapoznające uczniów z mapą historyczną lub jako grę edukacyjną z wykorzystaniem mapy i kart informacyjnych.

Pomoc edukacyjna jest przeznaczona dla uczniów w wieku od 12 lat i zgodnie z podstawą programową może znaleźć zastosowanie w szkołach podstawowych.

„First to Fight. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie 1939-1945”

Gra edukacyjna „First to Fight. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie 1939-1945” traktuje o historii Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i losach Polaków uratowanych ze Związku Sowieckiego przez gen. Władysława Andersa. Powstała w celu upamiętnienia najważniejszych bitew, postaci oraz jednostek Wojska Polskiego, uczestniczących w zmaganiach u boku aliantów zachodnich.

Chcąc wzmocnić rolę dydaktyczną połączono ją z mapą „Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie podczas II wojny światowej”. Gra skierowana jest do uczniów szkół ponadpodstawowych.

W skład zestawu wchodzi następujące elementy: 36 kart symboli (dowódca, jednostka, bitwa), 12 kart wiedzy oraz mapy.

Zadaniem gracza jest skompletowanie jak największej liczby zestawów składających się z trzech kart symboli (np. gen. Władysław Anders, 2. Korpus Polski i bitwa o Monte Cassino). Jeśli gracz nie wie, jakiej karty szukać, może skorzystać z odpowiedzi i użyć karty wiedzy. W przypadku połączenia trzech kart symboli w jeden zestaw, uczestnik rozgrywki wskazuje na mapie miejsce bitwy z udziałem polskich jednostek, co jest wyróżnione odpowiednim znakiem graficznym.

[Instrukcja, broszura towarzysząca grze >>>](#)

Waleczny Tadzio

➔ Ćwiczenia dydaktyczne do komiksu

INSTITUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Łodzi #mijaNIEPODLEGŁA.

Waleczny Tadzio wraz z opracowaniem dydaktycznym

Komiks *Waleczny Tadzio* upamiętnia postać Tadeusza Jeziorowskiego, przedstawiciela pokolenia, które z bronią w ręku, często za cenę życia, musiało walczyć o niepodległość Rzeczypospolitej. Jeziorowski zapisał się w historii jako bohaterski obrońca Płocka w wojnie polsko-bolszewickiej, najmłodszy odznaczony Krzyżem Walecznych oraz pilot poległy w Ksawerowie pod Łodzią w walce z Luftwaffe podczas Kampanii Polskiej 1939 r. Uczniowie poznają jego losy w atrakcyjnej formie graficznej opowieści.

Integralną częścią komiksu jest opracowanie dydaktyczne pt. *Waleczny Tadzio*. Ćwiczenia dydaktyczne do komiksu (dostępne w wersji elektronicznej).

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Major Hubal wraz z opracowaniem dydaktycznym

Komiks *Major Hubal* w atrakcyjnej formie powieści graficznej przedstawia losy mjr. Henka Dobrzańskiego i Oddziału Wydzielonego Wojska Polskiego. Dla nauczycieli w formie cyfrowej przygotowano także propozycje ćwiczeń i innych narzędzi dydaktycznych ułatwiających wykorzystanie komiksu w trakcie lekcji.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Operacja „Dorsze”

Akcja „Dorsze” prowadzona była w ramach wojskowych struktur ZWZ/AK. Obejmowała przede wszystkim ukrywanie jeńców alianckich zbiegłych z niemieckich obozów na terytorium okupowanej Polski – w tym organizację schronienia i fałszywych dokumentów, a także zapewnienie finansowych środków na utrzymanie i codzienną opiekę.

W kolejnym – jeszcze bardziej ryzykownym – etapie podejmowano próby przerzucenia jeńców przez granicę, do państw, które pozostawały poza kontrolą III Rzeszy.

Komiks przedstawia jeden z epizodów akcji: pomocy trzem jeńcom brytyjskim zbiegłym z obozu w Poznaniu w maju 1941 r., którzy przez Łódź, Warszawę i Zakopane próbowali z pomocą polskich konspiratorów przedostać się do Turcji.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Operacja „Freston”. Spóźniona aliancka misja

(premiera: grudzień 2023)

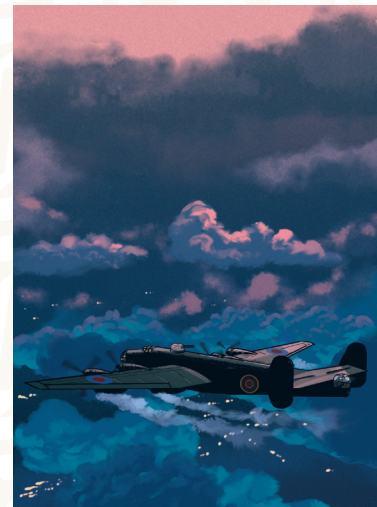
Narracja komiksu zbudowana jest wokół postaci Antoniego Pospieszalskiego, cichociemnego uczestniczącego pod przybranym nazwiskiem w brytyjskiej misji obserwacyjnej „Freston”, pierwszej i jedynej alianckiej misji wojskowej skierowanej do Armii Krajowej w okupowanej przez Niemców Polsce.

Bohaterami drugiego planu są żołnierze AK, którzy misję przyjmowali i ochraniali oraz dowódca AK. Pozostająca w zupełnym tle geopolityka jest w istocie zagadnieniem kluczowym tej opowieści, pozwalającym unaocznic młodemu odbiorcy tragiczną sytuację, w jakiej znalazła się Polska w 1945 r.

W dzieje misji „Freston” wprowadzi pełna zwrotów akcji powieść graficzna.

Wydawnictwo jest skierowane do uczniów, będzie bezpłatnie dystrybuowane w szkołach oraz placówkach edukacyjnych na terenie całego kraju, dostępne będzie również do pobrania na stronie internetowej:

edukacja.ipn.gov.pl.

„Warszyc”

(premiera: marzec 2024)

Narracja komiksu zbudowana jest wokół postaci Stanisława Sojczyńskiego, nauczyciela, żołnierza z września 1939 r., akowskiego dowódcy i komendanta Konspiracyjnego Wojska Polskiego.

Poszukiwany przez sowieckie służby i rodzimy aparat bezpieczeństwa „Warszyc” organizuje – w 1945 r. – antykomunistyczny opór i przekształca poakowskie struktury w KWP, które swym zasięgiem zdominowało region łódzki i wyszło poza jego granice.

Nawet śmierć kpt. Sojczyńskiego (19 lutego 1947 r.) nie zniszczyła stworzonego przez niego podziemia niepodległościowego, ponieważ walkę – przez kolejne lata – kontynuowali jego podkomendni.

Losy „Warszycy” i podległej mu organizacji przybliży w zbeletryzowany sposób niniejszy komiks, który będzie bezpłatnie dystrybuowany w szkołach oraz w innych placówkach edukacyjnych na terenie całego kraju.

Dodatkowo publikacja będzie do pobrania na stronie internetowej:

edukacja.ipn.gov.pl.

Polskie drogi do niepodległości 1914-1918.

Wybór źródeł dla szkół

Wybór źródeł dla szkół z zakresu historii politycznej, gospodarczej i społecznej ziem polskich w latach I wojny światowej. Zgrupowano je w czterech blokach tematycznych: część I. Polacy wobec idei odzyskania niepodległości, część II. Polskie formacje zbrojne na frontach I wojny światowej, część III. Sprawa polska w polityce międzynarodowej i część IV. Za kulisami wojny.

Każdemu tekstowi towarzyszą ćwiczenia źródłowe, kalendarium najważniejszych wydarzeń oraz ciekawostki historyczne.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Region łódzki po II wojnie światowej.

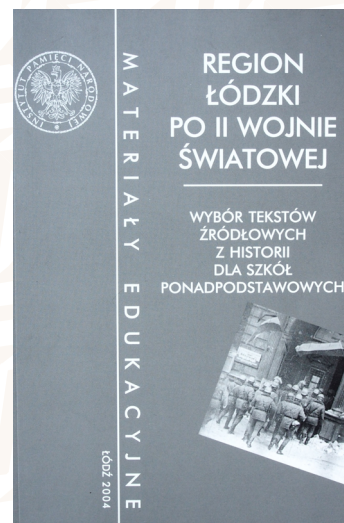
Wybór tekstów źródłowych z historii dla szkół ponadpodstawowych

Publikacja stanowi uzupełnienie istniejących wydawnictw źródłowych z historii powojennej Polski, w których mieszkańiec Łodzi czy innych miast województwa łódzkiego rzadko ma do czynienia z dokumentami związanymi z wydarzeniami historycznymi w regionie łódzkim po II wojnie światowej.

Czytelnik znajdzie tu np. dokumenty dotyczące referendum z 1946 r., wydarzeń marcowych 1968 r., strajków łódzkich włóknarzy w 1971 r., czy działalności opozycji w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych.

Duża część źródeł – dotychczas nieprezentowanych szerszemu odbiorcy – została wytworzona przez aparat bezpieczeństwa. Pozwala to na spojrzenie na najnowszą historię Polski przez pryzmat działalności tajnych służb – zapoznanie się z metodami funkcjonowania, ich wpływem na przebieg niektórych wydarzeń.

Publikacja dostępna w formie papierowej w siedzibie OBEN.

Ocaleni z „niehumanitarnej ziemi”. Materiały edukacyjne

Publikacja wykorzystuje sprawdzony w wieloletniej praktyce IPN format „teki edukacyjnej” i składa się z dwóch części. Pierwszy zeszyt zawiera opracowania historyczne omawiające sytuację na Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej przed II wojną światową i po agresji sowieckiej, losy obywateli polskich deportowanych i więzionych przez władze ZSRR, powstanie armii gen. Władysława Andersa i jej ewakuację wraz z ludnością cywilną na Bliski Wschód, funkcjonowanie polskich osiedli uchodźczych, szlak bojowy II Korpusu Polskiego i powojenne repatriacje. W drugim zeszycie znajduje się wybór tekstów źródłowych wraz z ćwiczeniami źródłowymi do wykorzystania podczas zajęć lekcyjnych.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Teka edukacyjna Propaganda Polski Ludowej

Celem autorów wydawnictwa było zebranie tekstów źródłowych i materiałów ikonograficznych reprezentatywnych dla propagandy Polski Ludowej w różnych okresach jej funkcjonowania. Zamieszczone w tece edukacyjnej materiały prezentują różne typy i formy propagandy: propagandę funkcjonującą w sferze słowa oraz propagandę wizualną, propagandę sukcesu i propagandę piętnującą wrogów socjalistycznego państwa.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Teka edukacyjna *Konspiracyjne Wojsko Polskie w latach 1945-1948*

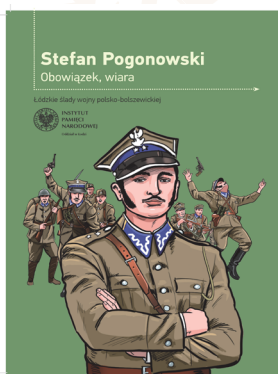
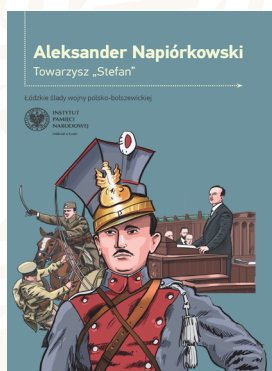
Publikacja przedstawia dzieje jednej z najsilniejszych formacji zbrojnych podziemia antykomunistycznego, działającej w centralnej Polsce w latach 1945–1948, której założycielem i dowódcą był kpt. Stanisław Sojczyński „Warszyc” – uczestnik kampanii wrześniowej i żołnierz AK. Pakiet składa się z dwóch części, zawierających materiały dla nauczyciela i dla ucznia, oraz zestawu kart z faksymiliami dokumentów i fotografiami.

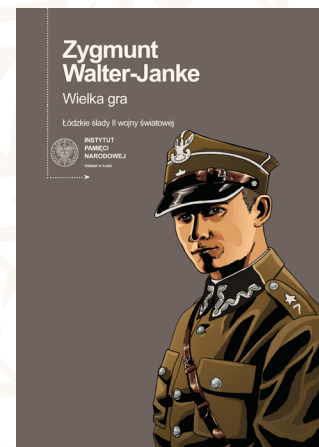
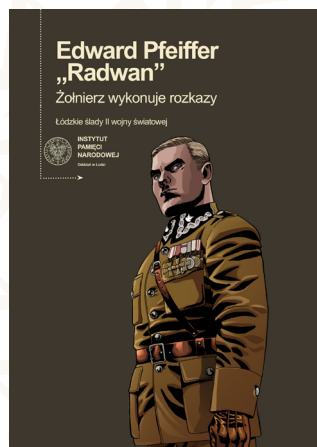
[Wersja elektroniczna >>>](#)

Seria broszur edukacyjnych *Łódzkie ślady wojny polsko-bolszewickiej*

Seria przypomina postaci czworga bohaterów z wojny polsko-bolszewickiej, gdy latem 1920 r. ważyły się losy państwa polskiego, a Wojsko Polskie toczyło zażarte boje z nacierającą Armią Czerwoną. To oni przyczynili się do zwycięstwa oręża polskiego i o nich pamiętają łodzianie: ppłk Jan Kowalewski, ppor. Aleksander Napiórkowski, kpt. Stefan Pogonowski oraz ks. mjr. Ignacy Skorupka. Atrakcyjna forma graficzna, opracowana przez twórcę komiksów Tomasza Wilczkiewicza, przyciągnie do tych wydawnictw zwłaszcza młodych czytelników, którzy w trakcie lektury będą mogli poznać trudy odbudowy polskiej państwowości po 1918 r. Broszury są bezpłatnie dystrybuowane na terenie Łodzi, a także udostępnione w formie cyfrowej.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Seria broszur edukacyjnych **Łódzkie ślady II wojny światowej**

Seria przypomina postaci czworga bohaterów lat 1939-1945 w szczególny sposób związanych z Łodzią: Edwarda Pfeiffera, Zygmunta Waltera-Jankego, Jana Libsza oraz Marii Jasińskiej.

Atrakcyjna forma graficzna, opracowana przez twórcę komiksów Tomasza Kleszcza, przyciągnie do tych wydawnictw zwłaszcza młodych czytelników, którzy w trakcie lektury będą mogli poznać wojenne doświadczenia Polaków i różne formy walki z okupantem.

Broszury są bezpłatnie dystrybuowane na terenie Łodzi, a także udostępnione w formie cyfrowej.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Łodzi

W drodze na Monte Cassino
gen. Władysław Anders
(1892–1970)

Broszura edukacyjna ***W drodze na Monte Cassino*** **- gen. Władysław Anders (1892-1970)**

Materiał stanowi przypomnienie życiorysu i zasług gen. Władysława Andersa, którego determinacja uratowała dziesiątki tysięcy deportowanych i uwięzionych w łagrach Związku Sowieckiego Polaków.

To dzięki gen. Andersowi stworzono i wyszkolono polskie jednostki, które w 1944 r. – jako 2. Korpus Polski – weszły do działań na froncie włoskim.

Broszura zawiera również opisy bohaterskich czynów polskiego żołnierza, który zasłynął w bojach o Monte Cassino, Ankonę i Bolonię. Tekst główny uzupełniają relacje świadków opisywanych wydarzeń oraz mapy i rysunki autorstwa Tomasza Wilczkiewicza.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Broszura edukacyjna **Proces Eugenii Pol - oprawczyni i morderczyni** **polskich dzieci w obozie przy ul. Przemysłowej w Łodzi**

11 grudnia 1942 r. zarejestrowano pierwszy transport więźniów w niemieckim obozie dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi; od tragicznego wydarzenia upłynęło już 79 lat. Dziś przypominamy historię obozu i przedstawiamy najważniejsze informacje z nim związane. Bez materiałów Instytutu Pamięci Narodowej wiedza na jego temat byłaby wciąż niepełna. Wiele informacji na temat funkcjonowania owej zbrodniczej placówki dostarczył proces obozowej nadzorki – Eugenii Pol.

Zachęcamy do zapoznania się z publikacją. Przedstawiamy w niej okoliczności procesu, oddajemy głos świadkom i oskarżonej oraz przedstawiamy dowody, do których odwoływała się prokuratura. Chcemy, by historia obozu była pełna, zaś bez analizy powojennych materiałów wiedza na jego temat będzie nadal fragmentaryczna. Nie pomniejszamy cierpienia ofiar, ani nie negujemy winy Niemców – sprawców gehenny polskich dzieci, ale ukazujemy złożony proces oceny materiałów dowodowych również w kontekście propagandowych działań z czasów PRL.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

Wystawy i infografiki

W ciągu 22 lat istnienia Oddział IPN w Łodzi przygotował przeszło pięćdziesiąt tematycznych wystaw stacjonarnych, zarówno wewnętrznych, jak i możliwych do zaprezentowania w przestrzeni miejskiej. Poniżej przedstawiamy wystawy aktualnie udostępniane, pełna lista naszych realizacji dostępna jest na stronie: edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/lodz/wystawy-w-regionie

W ostatnich latach w Instytucie Pamięci Narodowej tworzone są również w formie elektronicznej w języku polskim i angielskim wystawy elementarne oraz biograficzne wystawy elementarne.

Są gotowe do samodzielnego pobrania i wydrukowania z witryny:

edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/wystawy-elementarne

edukacja.ipn.gov.pl/edu/wystawy/biografie-elementarne

Część z nich (patrz dalej) udostępniamy również w formie wydrukowanej.

Instytucjom kultury oraz placówkom oświatowym proponujemy bezpłatne wypożyczenie gotowych wystaw wewnętrznych i zewnętrznych.

Z uwagi na uwarunkowania techniczne, zapotrzebowanie należy zgłaszać z wyprzedzeniem.

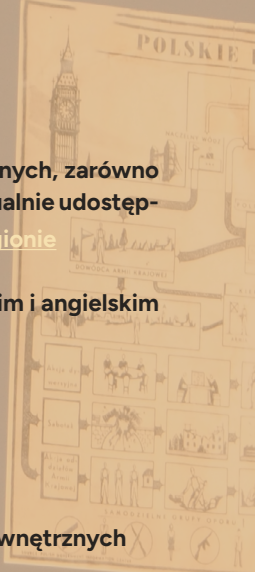
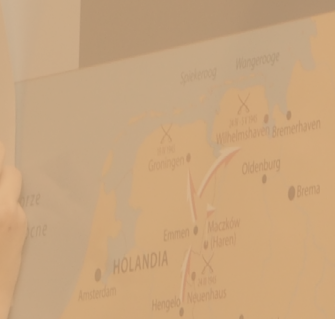
Kontakt: Paulina Szymaniak-Kowalska

oben.lodz@ipn.gov.pl, tel. 42/ 201-46-61

Z „CZARNEJ DYWIZJI

Wpółdziesiątych i Kanadyjczykami i Brytyjczykami 1. Dywizji
Przewodzący gen. Stanisław Maczek przepadły ważne zadania
w operacji normandyjskiej oraz Flandryjskiej. Największy bój
w historii stracy pod Falaise (15-21 VIII 1944 r.), gdzie rozpru-
tano Niemców i przesłali się z Normandii ku Sekwanom.
Wobec niemieckiej i rajonu Falaise zabrakowało
Dziękujemy Wam, Polacy! [...]

- 7 VIII 1944 polska dywizja pancernej, podporządkowana
2. Korpusowi Armijniemu, rusza ku Falaise.
- 15 VIII 1944 polscy pancernicy opierają przegroby na rzece Dives
i sprawną odwrót sił niemieckich.
- 18 VIII 1944 Polacy decydują o Chambais i nawiązują kontakt
z dwoma amerykańskimi batalionami z 90. Dywizji
Pieszych, które wdarły się już do miasta.
- 19 VIII 1944 na polach Falaise pododdziały opinają wzgórza
„Maczuga” i niszczy niemieckie kolumny
zmechanizowane.
- 20 VIII 1944 otoczeni Niemcy ponawiają ataki na wzgórza „Maczuga”
i nadal bronią się w Chambais, skąd próbują ich wyprowadzić
Amerykanie wraz z Polakami.
- 21 VIII 1944 po bitwie pod Falaise ok. 450 tysięcy z polskiej
jednostki pochowano na cmentarzu w Languevenne.

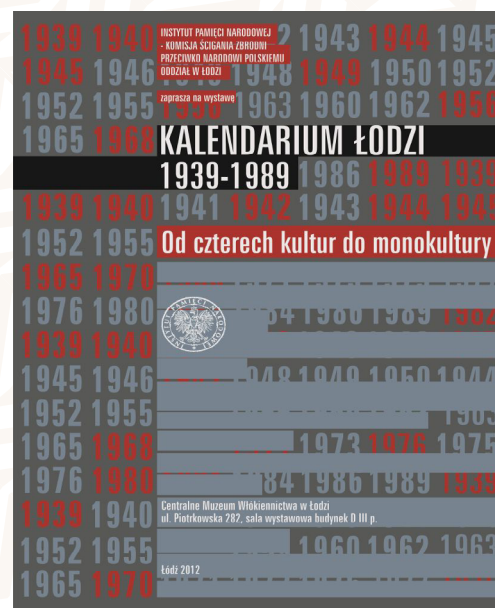

Legenda:
data rozpoczęcia bitwy
data zakończenia bitwy
data rozpoczęcia walki
data zakończenia walki

„Od czterech kultur do monokultury. Kalendarium Łodzi 1939-1989”

Ekspozycja stanowi kalendarium najważniejszych wydarzeń politycznych, kulturalnych i gospodarczych Łodzi w półwieczu 1939-1989. Miasto było wtedy wraz z całym krajem poddane wpływowi ustrojów totalitarnych i przeżyło znaczące przeobrażenia demograficzne, gospodarcze i społeczne.

Autorzy przypomnieli lub wydobyli na światło dzienne wiele ważnych postaci i wydarzeń, nieobecnych lub mało obecnych w świadomości historycznej Łożdzian, np. dotyczących strajków i demonstracji, historii Kościoła i opozycji (z represjami łącznie), dużych katastrof, najpoważniejszych zbrodni kryminalnych.

„Dla Polski Walczącej - żołnierze Okręgu Łódź Armii Krajowej *Barka*”

Wystawa powstała w 70. rocznicę powołania do życia największej siły zbrojnej Polskiego Państwa Podziemnego, tj. Armii Krajowej.

Przypomniano w niej osiągnięcia oraz rolę owej formacji zbrojnej w zmaganiach na frontach II wojny światowej.

Wyeksponowano zwłaszcza wysiłek podziemia niepodległościowego w Łodzi, gdzie warunki pracy konspiracyjnej były odmienne i różniły się od warszawskich doświadczeń.

„*First to Fight*. Polacy na frontach II wojny światowej”

Państwo polskie w latach 1939-1945 nieprzerwanie istniało jako podmiot prawa międzynarodowego, członek koalicji antyniemieckiej i prawny reprezentant ludności i terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyrazem dążeń do niepodległości była odbudowa sił zbrojnych w okupowanym kraju (w konspiracji w ramach Służby Zwycięstwu Polski-Związku Walki Zbrojnej-Armii Krajowej) oraz regularnych jednostek armii polskiej we Francji, a następnie w Wielkiej Brytanii, a także w ZSRR w latach 1941-1942.

Ekspozycja przypomina o wysiłku militarnym Polaków na wszystkich frontach II wojny światowej.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

IPN

Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dla Polski Walczącej – żołnierze Okręgu Łódź Armii Krajowej „Barka”

„[...] – Jesteś żołnierzem niepodległej armii, choć zębami rwij skały a wytrwaj, choć cię biją siepacze zandarmi – twoja moc jest i wygrana bitwa! Mówię twarde, gdyż słów tkiwych nie mam: Męka twoja będzie chlebem drugich, Jesteś żołnierz walczący w podziemiach i bezimienna twoja zasługa. [...]”

Fragment wiersza Grzegorz Timofiejew „Pamięci Franka Jabłosa” (człona Łódzkiego Biura Informacji Propagandy) – obóz koncentracyjny Gusek, 1943r.

Scenariusz wystawy: Artur Osowski
 Projekt graficzny: Jacek Wróblewski
 SATO@druk.pl Sp. J. M. Pomorski R. Wodyński

Materiały archiwalne:
 Archiwum Państwowe w Łodzi
 Instytut Pamięci Narodowej
 Muzeum Miasta w Żdarskiej Woli
 Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi
 Muzeum w Podziemiu Tytułowym
 Narodowe Archiwum Cyfrowe

Łódź 2012 r.

„Z łagrow na Monte Cassino. Generał Władysław Anders i 2. Korpus Polski”

Wystawa plenerowa przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi upamiętniająca gen. Władysława Andersa i jego podkomendnych – żołnierzy 2. Korpusu Polskiego.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Dzieci z Przemysłowej - niemiecki obóz w Łodzi (1942–1945)”

Wystawa upamiętniająca dzieci polskie, które w grudniu 1942 r. trafiły do nowo otwartego niemieckiego obozu pracy. Na podstawie materiałów procesowych, zdjęć lotniczych oraz zeznań świadków odtworzono wygląd niemieckiego kacetu.

Odwzorowano jego układ, kształt budynków oraz baraków, dodano zeznania więźniów i powiązano je z właściwym miejscem. Wizualizacja obiektów obozowych pozwala odbiorcy lepiej zrozumieć charakter tego ośrodka i przybliżyć jego historię oraz spopularyzować zagadnienia martyrologii dzieci polskich w okresie II wojny światowej.

Wystawa udostępniana jest w języku polskim, dzięki dodanym kodom QR jest możliwość pobrania jej w angielskiej oraz niemieckiej wersji językowej.

[Wersja elektroniczna polska i angielska >>>](#)

[Wersja elektroniczna polska i niemiecka >>>](#)

„Duchowni katolicycy z Kraju Warty w niemieckich obozach w Konstancynie Łódzkim i KL Dachau”

Wystawa elementarna przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi opowiada o duchownych archidiecezji poznańskiej oraz diecezji łódzkiej, wrocławskiej i częstochowskiej aresztowanych w październiku 1941 r., podczas największej i ostatniej fali zatrzymań kapłanów w Kraju Warty, następnie więzionych w niemieckich obozach w Konstancynie Łódzkim i KL Dachau.

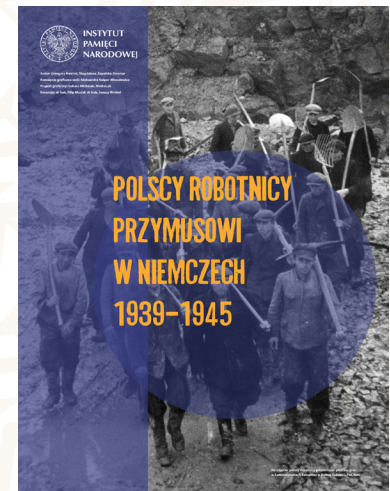
[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Polscy robotnicy przymusowi w Niemczech 1939-1945”

Biograficzna wystawa elementarna przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi przedstawiająca najliczniejszą grupę narodową w stworzonym przez hitlerowskie Niemcy ogromnym systemie pracy przymusowej podczas II wojny światowej.

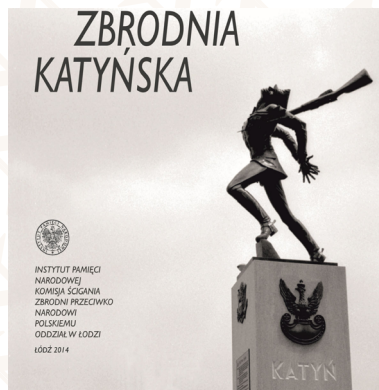
[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Ocaleni z nieludzkiej ziemi”

Tematem wystawy jest epopeja polskiej ludności cywilnej, która opuściła w 1942 r. Związek Sowiecki wraz z armią gen. Władysława Andersa. Po raz pierwszy w dziejach naszego kraju tak liczna grupa polskich obywateli znalazła się w odległych regionach świata: na Bliskim Wschodzie, w Indiach, Afryce, Meksyku i Nowej Zelandii.

Te egzotyczne kraje stały się miejscem zamieszkania kilkudziesięciu tysięcy dawnych mieszkańców Podola, Polesia, Wołynia i innych regionów Polski Wschodniej, okupowanych po 17 września 1939 r. przez ZSRS.

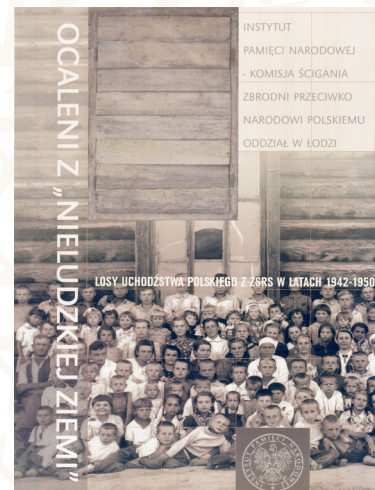
„Zbrodnia Katyńska”

Wystawa przygotowana została w związku z 70. rocznicą popełnienia Zbrodni Katyńskiej. Oprócz zagadnień ogólnych, w tym takich jak okoliczności odkrycia zbrodni czy geneza kłamstwa katyńskiego, znalazły się w niej biogramy kilkunastu ofiar związanych z regionem łódzkim.

„Zbrodnia nieukarana – łagry sowieckie”

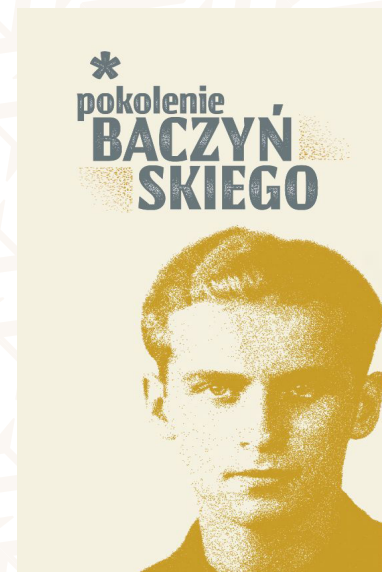
Wystawa elementarna zaprojektowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Łodzi prezentująca tematykę obozów koncentracyjnych, w których bolszewicy umieszczali swoich przeciwników politycznych.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Pokolenie Baczyńskiego” / “The Baczyński Generation” (wersja regionalna)

Wystawa plenerowa przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej we współpracy z Oddziałowym Biurem Edukacji Narodowej w Łodzi, opowiadająca o przedstawicielach wyjątkowego pokolenia Polaków urodzonych przed około stu laty. Plansze regionalne poświęcone są postaciom dr. Marka Edelmana, prof. Haliny Szwarz i dh. hm. Jerzego Miecznikowskiego.

„Św. Maksymilian Maria Kolbe”

Biograficzna wystawa elementarna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Łodzi w 80. rocznicę męczeńskiej śmierci św. Maksymiliana Marii Kolbego oraz 50. rocznicę beatyfikacji.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Halina Konopacka”

Biograficzna wystawa elementarna przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi, która opowiada historię kobiety - pięknej, wysportowanej, ambitnej, która stała się ikoną, inspiracją dla przyszłych pokoleń. Zdobywczyni pierwszego złotego medalu olimpijskiego dla Polski (rzut dyskiem) podczas Igrzysk IX Olimpiady w Amsterdamie (1928 r.).

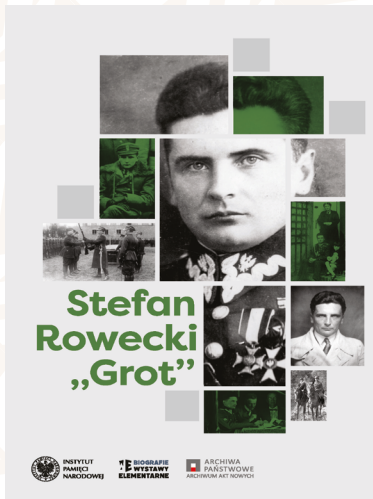
[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Janusz Kusociński”

Biograficzna wystawa elementarna przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi, która opowiada historię sportowca – złotego medalisty w biegu na 10 000 m z Igrzysk Olimpijskich w Los Angeles (1932 r.).

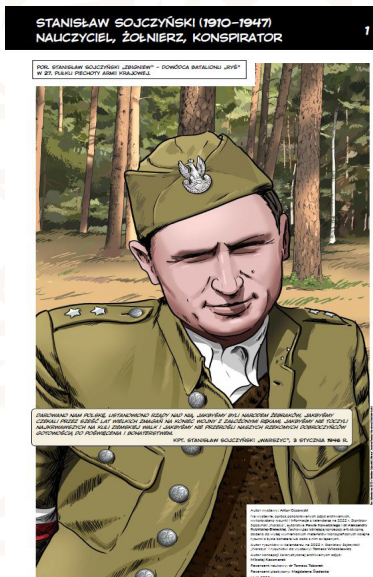
[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Stefan Rowecki Grot”

Biograficzna wystawa elementarna przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi prezentująca postać twórcy i dowódcy Armii Krajowej.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Stanisław Sojczyński (1910-1947) - nauczyciel, żołnierz, konspirator”

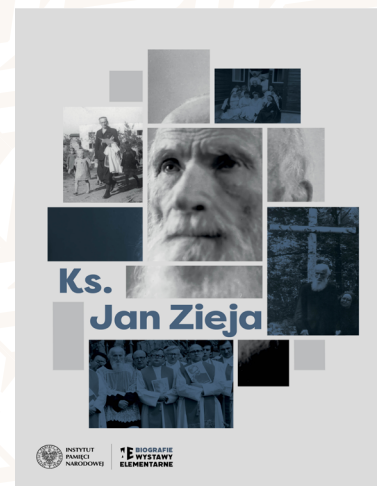
Wystawa plenerowa przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi w związku z 75. rocznicą zamordowania Stanisława Sojczyńskiego „Warszyca”. Na ekspozycji wykorzystano rysunki autorstwa Tomasza Wilczkiewicza.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

„Ks. Jan Zieja”

Biograficzna wystawa elementarna przygotowana w Oddziałowym Biurze Edukacji Narodowej IPN w Łodzi przybliży postać kapelana podczas wojny polsko-bolszewickiej, wojny obronnej 1939 r. i Powstania Warszawskiego oraz jednego z twórców Komitetu Obrony Robotników.

[Wersja elektroniczna >>>](#)

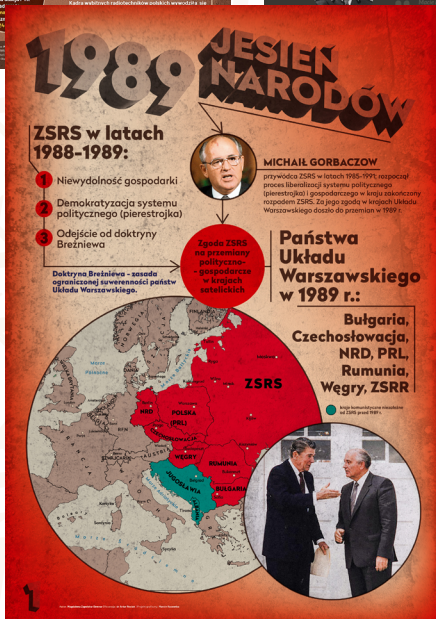
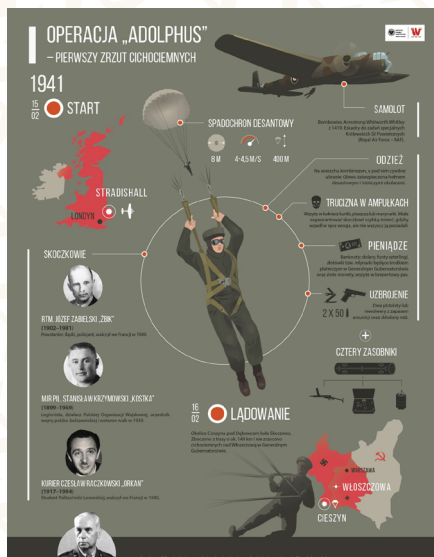

Infografiki

Uzupełnieniem wystaw stały się w ostatnim czasie infografiki historyczne – najważniejsze daty, liczby, fakty, wydarzenia zebrane w jednym miejscu i przedstawione w ciekawej formie graficznej.

W formie plików pdf można je pobrać ze strony:

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/lodz/materialy-edukacyjne/infografiki-histyczne>

Zapraszamy do odwiedzania portali tematycznych przygotowanych przez IPN. Stanowią obszerną bazę wiedzy o najnowszej historii Polski i w atrakcyjny sposób prezentują przeszło dwudziestoletni dorobek Instytutu.

portale tematyczne

Szlak Nadziei. Odyseja Wolności – <https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/>
Giganci Nauki – <https://gigancinauki.pl/>
Opowiedziane – opowiedziane.ipn.gov.pl
Biogramy – biogramy.ipn.gov.pl
Powstanie Wielkopolskie – pw.ipn.gov.pl
Korpus Ochrony Pogranicza – kop.ipn.gov.pl
„Operacja polska” NKWD 1937-1938 – www.operacja-polska.pl
Wrzesień 1939 – 1wrzesnia39.pl i 1september39.com
Zbrodnia pomorska – zbrodniapomorska1939.pl
Martyrologia wsi polskich – martyrologiawspolskich.pl
Truth about camps – truthaboutcamps.eu
Życie za Życie – zyciezazycie.pl
Katyń 1940 – katyn.ipn.gov.pl
Zbrodnia wotyńska – zbrodniawolynska.pl
Polskie Państwo Podziemne – ppp.ipn.gov.pl
Podziemie zbrojne – podziemiezbrojne.ipn.gov.pl
Obława Augustowska – oblawaaugustowska.pl
Śladami zbrodni – slady.ipn.gov.pl
Poszukiwania – poszukiwania.ipn.gov.pl
Mapa miejsc pamięci narodowej – laczka.ipn.gov.pl
Polskie Miesiące. Styczeń 1947 – wybory1947.pl
Polskie Miesiące. Czerwiec 1956 – czerwiec56.ipn.gov.pl
Polskie Miesiące. Marzec '68 – marzec1968.pl
Polskie Miesiące. Grudzień '70 – grudzien70.ipn.gov.pl
Polskie Miesiące. Czerwiec '76 – czerwiec76.ipn.gov.pl
Polskie Miesiące. Sierpień 1980 – sierpien1980.pl
Polskie Miesiące. Grudzień 1981 – 13grudnia81.pl
Polskie Miesiące. Czerwiec 1989 – rok1989.pl
Wolne Związki Zawodowe 1978-80 – wzz.ipn.gov.pl
Solidarność Walcząca w dokumentach – sw.ipn.gov.pl
Wolne Związki Zawodowe 1978-1980 – <https://wzz.ipn.gov.pl/>
Śladami pielgrzymek papieskich w okresie PRL – pielgrzymki.ipn.gov.pl
Kultura Niezależna – kultura-niezalezna.pl
Archiwum Pełne Pamięci – archiwumpamieci.pl

portale edukacyjne

Portal „Edukacja” – edukacja.ipn.gov.pl
Przystanek Historia – przystanekhistoria.pl
Portal „Od niepodległości do niepodległości” – polska1918-89.pl
Portal „Moja Niepodległa” – mojaniepodlegla.pl
Strefa edukacyjna na Facebooku – facebook.com/eduipn

Seria *Muzyka buntu* – polityczna historia muzyki rozrywkowej w PRL, lata 1945-1989 (premera: wrzesień 2023)

„Nie karabinem, nie ulotką, myśmy nie mieli nic, ja miałem bęben i to pożyczony, ale zaraziliśmy jazzem całą młodzież i w ten sposób protestowaliśmy, to był nasz sprzeciw przeciwko temu zakichanemu systemowi” - mówi jeden z bohaterów filmu dokumentalnego „Na zawsze Melomani”. W czasach stalinowskich jawnie zwalczano tzw. reakcyjną muzykę, a jej twórcom groziły represje. Od 1956 r. nastąpiła stopniowa liberalizacja, ale władze komunistyczne wciąż decydowały kto, co i kiedy będzie grał, a erozja systemu socjalistycznego trwała kolejne dziesięciolecia.

13 czerwca 1967 r. odbył się w Polsce pierwszy koncert „The Rolling Stones”. Zdaniem wielu historyków był on jednym ze źródeł buntu młodzieży w marcu 1968 r. Młodzież szukała przestrzeni do wyrażenia swojego sprzeciwu na otaczającą ją szarżę PRL. Jeszcze wcześniej, bo w sierpniu 1956 r. odbył się w Sopocie I Międzynarodowy Festiwal Jazzowy, który uutorował drogę muzyce alternatywnej, gdzie młode pokolenie artystów wyrażało swój sprzeciw wobec systemu totalitarnego i pośrednio angażowało do działań także starsze pokolenie muzyków.

W ośmiu – piętnastominutowych odcinkach – poznasz historię łódzkich zespołów muzycznych i zrozumiesz kontekst ogólnopolskich wydarzeń w dobie PRL. Usłyszysz fragmenty utworów, które wybrali i omówili eksperci. Historia to nie tylko daty, bitwy i wydarzenia, ale także zmieniająca się kultura, gdzie muzyka jest nie mniej ważnym orężem, a jej słowa mogą zagrzewać do ulicznych protestów lub być kolportowane jako nielegalne ulotki.

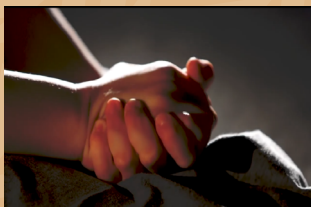
- **Jazz (1945-1953)**
- **Jazz (1953-1960)**
- **Big beat (1960-1965)**
- **Big beat (1965-1970)**
- **Muzyka buntu okresu „gierkowskiego dobrobytu” (1970-1979)**
- **Eksplozja polskiego rocka i punk rocka, czyli muzyka doby Stanu Wojennego i lat późniejszych**
- **Jarocin (1980-1989)**
- **Łódzka scena alternatywna (1970-1989)**

Zapraszamy również do zapoznawania się z [produkcjami filmowymi Instytutu Pamięci Narodowej](#) a także do śledzenia kanału:

IPNtv

Obóz na Przemysłowej - Poznaj nasz strach!

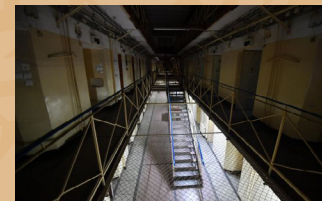
Wymigaj to – droga do niepodległości
audiowizualne materiały dydaktyczne dla osób niedosłyszących

Katyń. Historia wciąż żywa

Ostatnia droga rotmistrza Pileckiego

Paszporty Paragwaju

„Wołyń 1943 Pamiętamy”
impresje poetyckie

„Kiedy Auschwitz było ringiem”
cykl Tytani sportu odc. 7

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Łodzi

Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Łodzi

ul. H. Sienkiewicza 85/87, II piętro (Orion Business Tower), 90-057 Łódź

Artur Ossowski – naczelnik tel. 42 201 46 62 / artur.ossowski@ipn.gov.pl

Paulina Szymaniak-Kowalska

sekretariat tel. 42 201 46 61 / oben.lodz@ipn.gov.pl

fax 42 201 46 60

Katarzyna Helik tel. 42 201 46 65 / katarzyna.helik@ipn.gov.pl

Michał Kępa tel. 42 201 46 68 / michal.kepa@ipn.gov.pl

Paweł Kowalski tel. 42 201 46 63 / pawel.kowalski@ipn.gov.pl

Marzena Kumosińska tel. 42 201 46 64 / marzena.kumosinska@ipn.gov.pl

Grzegorz Nawrot tel. 42 201 46 67 / grzegorz.nawrot@ipn.gov.pl

dr Aleksandra Rybińska-Bielecka tel. 42 201 46 64 / aleksandra.rybinska-bielecka@ipn.gov.pl

Magdalena Zapolska-Downar tel. 42 201 46 66 / magdalena.zapolska-downar@ipn.gov.pl

edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/lodz

lodz.ipn.gov.pl

facebook.com/IPN.Lodz

Łódź 2023